

Paksa: MGA NAPAPANAHONG ISYUNG LOKAL AT NASYONAL**I. OBJECTIVE:**

Sa pagtatapos ng aralin, ang mga mag-aaral ay inaasahang:

1. matukoy ang mga pangunahing suliraning panlipunan sa mga komunidad at sa buong bansa;
2. Makapagmungkahi ng mga solusyon sa mga pangunahing suliraning panlipunan sa mga komunidad at sa buong bansa batay sa pananaliksik at;
3. Makapag-ambag sa pagtataguyod ng wikang Filipino bilang daluyan ng makabuluhan at mataas na antas ng diskurso na akma at nakaugat sa lipunang Pilipino, bilang lunsaran sa mas mabisang pakikipag-ugnayan sa mga mamamayan ng ibang bansa.

II. PRELIMINARY ACTIVITY

Panuto: Basahin ang liriko ng awiting bayan ko at suriing mabuti ang kalakip na larawan. Sagutin ang mga sumusunod na tanong sa ibaba.

Batayan: <https://www.youtube.com/watch?v=kwiBdF4pYHQ> Bayan ko ni **Freddie Aguilar**

Ang bayan kong Pilipinas
Lupain ng ginto't bulaklak
Pag-ibig na sa kanyang palad
Nag-alay ng ganda't dilag

At sa kanyang yumi at ganda
Dayuhan ay nahalina
Bayan ko, binihag ka
Nasadlak sa dusa

CHORUS

Ibon mang may layang lumipad
Kulungin mo at umiiyak
Bayan pa kayang sakdal-dilag
Ang 'di magnasang makaalpas

Pilipinas kong minumutya
Pugad ng luha at dalita
Aking adhika
Makita kang sakdal laya

Gabay na Tanong:

1. Ano ang nabubuo sa iyong isipan matapos mong basahin ang awiting Bayan ko? _____

2. Ano ang nais iparating ng bawat larawan? _____

III. LESSON PROPER

4.1 MGA NAPAPANAHONG ISYUNG LOKAL AT NASYONAL KORAPSYON

- Katiwalian o pangugurakot ay tumutukoy sa kawalan ng integridad at katapatan. Ito ay karaniwang tumutukoy sa pampolitika na korupsiyon na nangyayari kapag ang isang indibidwal na nasa posisyon sa pamahalaan o isang empleyado ng pamahalaan ay umaasal sa kanyang kapasidad bilang opisyal ng pamahalaan para sa hindi nararapat na sariling kapakinabangan.

**Hello Garcie tape ni dating
(2005)**

**Pork Barrel Scam
(2013)**

NBN-ZTE DEAL (2017)

MALAMPAYA FUND SCAM

ISA SA PINAKATANYAG NA PORMULA NG KORAPSYON

**Controlling Corruption (1988) Monopoly + Discretion – Accountability =
CORRUPTION ni ROBERT KLITGAARD**

Inilahad sa konseptong ito ang pagkiling sa monopolyo laban sa mabuting serbisyo kasama ng pansariling pagpapasya kung sino ang makatatanggap at kung magkano ang matatanggap nito nang walang ganap na pananagutan ay malinaw na porma ng korapsyon o illegal na gawain.

Noong 2018, lumabas sa resulta ng **Transparency International** na nasa ika-111 ang Pilipinas mula sa 180 na bansa sa **Corruption Perceptions Index (CPI) 2017** na mayroong CPI na 34, mas mataas kumpara sa naunang taon, ibig sabihin, mas lumalala ang korapsyon sa bansa kabila ng pagkakaroong mga batas kontra korapsyon gaya ng **R.A. No. 3019 (Anti-Graft and Corrupt Practices Act)** at ang **Revised Penal Code** (saligang batas laban sa korapsyon at iba pang mga kasong sibil).

- ☐ **R.A. No. 6770.** ahensya ng gobyerno na namamahala sa imbestigasyong sangkot ang pampublikong opisyal.
- ☐ **P.D. No. 1486.** ispesyal na korteng inilaan kontra korapsyon.

IBA'T IBANG URI NG KORAPSYON

1. **NEPOTISMO** – Binibigyan ng pagkakataon ang kamag-anak na umupo sa pwesto at manungkulan sa gobyerno kahit na hindi ito kwalipikado.
2. **KRONYISMO** - mga itinatalaga sa posisyon/opisina ng Pangulo o ng sino mang mataas na posisyon ay ang kanyang malalapit na kaibigan

3. **BRIBERY (PANUNUHOL)** - Ginagawa ito upang mapabilis o mapadali ang transaksyon mula sa normal nitong takbo, **Fixer** ang tawag sa mga taong nagpapasuhol kapalit ng serbisyong ito.

4. **KICKBACK** - Paggamit ng budget o share ng mga inihalal sa pamahalaan at paggamit nito sa iba't ibangprojekto lamang, saka nila uli kukunin ang pera o badyet na inilaan dito

5. **FRAUD (PANDARAYA)** - Kabilang sa anyo ng korapsyon ang manipulasyon, pandaraya o anumang uri ng paglililang.

6. PLUNDER - Lahat ng yaman, ari-arian, negosyo na nakuha mula sa maling paraan ay anyo ng korapsyon.

KONSEPTO NG MGA BAYANI

DR. JOSE RIZAL

Nasasalamang sa buhay ni Rizal kung bakit siya kinilalang Pambansang bayani. Ang kanyang pagkamatay sa Bagumbayan ay bunga ng paglaban sa mga mananakop na Espanyolgamit ang pagpapataas ng katuwiran, kaalaman at pagsulat nito ng *Noli Me Tangere* at *El Filibusterismo* na nagdulot ng lubusang pagkamulat ng mga Pilipino

ESTABAN A. DE OCAMPO

Ayon sa kanya walang tiyak na tao o grupo ng tao ang nagdeklara kay Rizal bilang numero unong bayani ng Pilipinas. Si Rizal mismo, ang mga Pilipino at maging ang mga banyaga ay naging kaisa upang kilalanin siya bilang pangunahing bayani ng bansa

MELCHORA AQUINO

Kilala sa tawag na Tandang Sora at binansagan din “Ina ng Katipunan” ay isang babae ipinamalas niyang lubos na pagmamahal sa bayan sa pamamagitan ng pagkalinga, pag-aaruga at pagmamalasakit sa mga katipunero nang umusbong ang digmaan.

Panuto. Basahin at unawain mabuti ang bawat tanong. Isulat ang **TAMA** kung ang pahayag ay wasto at **MALI** kung ang pahayag ay hindi wasto.

1. Si Dating Pangulong Gloria Macapagal Arroyo ay kilala sa tawag na Tandang Sora at binansagan din na ina ng katipunan ay isang babae ipinamalas niyang lubos na pagmamahal sa bayan.
2. Ang Korapsyon ay Tumutukoy sa kawalan ng integridad at katapatan sa paglilingkod sa bayan.
3. Ang Nepotismo ay tumutukoy sa lahat ng yaman, ari-arian, negosyo na nakuha mula sa maling paraan ay anyo ng korapsyon
4. Ang R.A. No. 6770. ahensya ng gobyerno na namamahala sa imbestigasyong sangkot ang pampublikong opisyal
5. Ang Fraud o Pandaraya ay isang korapsyon na nagsasagawa ng manipulasyon, pandaraya o anumang uri ng paglililang.
6. Ang Paggamit ng budget o share ng mga inihalal sa pamahalaan at paggamit nito sa iba't ibang proyekto lamang, saka nila uli kukunin ang pera o badyet na inilaan dito ay tumutukoy sa Kickback.
7. Ang nepotismo ay tumutukoy sa pagbibigay ng posisyon sa isang kamag-anak upang manungkulan sa pamahalaan upang maglingkod sa bayan.
8. Ang Fraud ay isinasagawa upang mapabilis o mapadali ang transaksyon mula sa normal nitong takbo.
9. Batay kay Esteban D. Ocampo ay walang tiyak na tao o grupo ng tao ang nagdeklara kay Dr. Jose Rizal bilang numero-unong bayani ng Pilipinas.
10. Ang Pabahay ay isa sa mga proyekto ng pamahalaan upang matugunan ang suliranin sa tirahan ng mga indibidwal.

V. GENERALIZATION

Panuto: Sagutan ang Gawain sa Libro ng Kontekstwalisadong Komunikasyon sa Filipino, Pahina 134, 146-147 at ipasa ito bilang kahingian ng asignatura

VI. EVALUATION

Panuto. Basahin at unawain ang bawat tanong, Piliin ang letra ng tamang sagot.

1. Tumutukoy sa katiwalian o pangungurakot na kawalan ng integridad at katapatan.
 - a. Fixer
 - b. Pagnanakaw
 - c. Konsepto ng mga Bayani
 - d. Korapsyon
2. Isa sa pinakatanyag na pormula ng korapsyon
 - a. Accountability + Discretion-Monopoly= Corruption
 - b. Controlling Corruption Monopoly + Discretion- Accountability= Corruption
 - c. Controlling Corruption Monopoly- Discretion + Accountability= Corruption
 - d. Discretion- Accountability + Monopoly= Corruption
3. Ito ay isang salita na tumutukoy sa pagtatalaga ng pamahalaan sa paggasta ng pangunahing kinukuha mula sa kaban ng bayan ng bansa upang magamit sa distrito ng isang mambabatas para sa mga lokal na proyekto nito.
 - a. Hello Garci Tape
 - b. Presidential Communications Operations
 - c. Pork Barrel Scam
 - d. Malampaya Fund Scam
4. Ito ang saligang batas laban sa korapsyon at iba pang mga kasong sibil.
 - a. R.A No 3019 Anti Graft and Corrupt Practices Act
 - b. R.A No 6770 Investigation for Government Employee
 - c. R.A No 6713 Batas anti-korupsiyon sa Pilipinas
 - d. R.A No 9485 Anti Red Tape Act of 2007
5. Sila ang kumilos na humiling ng direktang koneksyon ng tubig at kuryente sa mga tirahan
 - a. Department of Health
 - b. Commission on Audit
 - c. Kalipunan ng Damayang Mahihirap
 - d. National Housing Authority
6. Ito ang nagsisilbing proteksyon ng pamilya.
 - a. Damit
 - b. Pera
 - c. Pagkain
 - d. Bahay
7. Ito ang kinakailangan ng bawat guro na kumuha ng 45 yunit upang mapanatili ang lisensya matapos ang tatlong taong pagiging balido nito.
 - a. Priority Development
 - b. Continuing Professional Development
 - c. Priority Development
 - d. Priority Funds
8. Siya ang binansagang Ina ng Katipunan
 - a. Pangulong Gloria Macapagal Arroyo
 - b. Francisco Baltazar
 - c. Melchora Aquino

- d. Corazon Aquino
9. Ito ang araw ng kamatayan ni Rizal sa Bagumbayan na kasalukuyang tawag ay Luneta. Bunga ng paglaban sa mga mananakop na espanyol.
- a. Disyembre 30, 1896
 - b. Disyembre 20, 1897
 - c. Hunyo 19, 1890
 - d. Hunyo 19, 1888
10. Ito ang nagmarka sa diwa ng mga Pilipino noon hanggang sa kasalukuyan na maraming personalidad ang naging kilala, pinagmamalaki at naging prominente sa kasaysayan ng Pilipinas sa ilalim ng mga mananakop.
- a. Korapsyon
 - b. Kickback
 - c. Konsepto ng mga Bayani
 - d. Edukasyon
11. Ito ang tawag sa paggamit ng budget o share ng mga inihalal sa pamahalaan at paggamit nito sa iba't ibang proyekto na ang totoo'y mga peke o huwad na proyekto lamang
- a. Kronyismo
 - b. Plunder
 - c. Pandaraya
 - d. Kickback
12. Itinakda ito sa ilalim ng R.A No. 7080 na ang Illegotten wealth ay bunga ng korapsyon.
- a. Plunder
 - b. Kickback
 - c. Kronyismo
 - d. Pandaraya
13. Ito ang pagkakaroon ng manipulasyon sa botohan ito ang pinakaiskandalong kinahaharap ng mga ilan nating naging Presidente
- a. Nepotismo
 - b. Pandaraya
 - c. Plunder
 - d. Kickback
14. Lumutang ang salitang ito na tungkol sa mas pinapaboran ang mga kakilala para sa isang posisyon kahit na hindi ito kwalipikado.
- a. Nepotismo
 - b. Padrino System
 - c. Fixer
 - d. Kronyismo
15. Itinatalaga sa posisyon ay ang kanyang malalapit na kaibigan kahit na hindi ito kwalipikado.
- a. Bribery
 - b. Nepotismo
 - c. Kronyismo
 - d. Fixer

16. Itinatalaga sa posisyon ay ang kanyang kamag-anak dahil hindi ito kwalipikado.
 - a. Nepotismo
 - b. Bribery
 - c. Fixer
 - d. Public Bidding
17. Ito ay tawag sa nagbabayad ng malaking halaga ang isang kompanya upang makuha ang karapatan para sa isang pampublikong proyekto.
 - a. Bribery
 - b. Fixer
 - c. Public Bidding
 - d. Plunder
18. Tawag sa mga taong nagpapasuhol kapalit ng serbisyo.
 - a. Nepotismo
 - b. Bribery
 - c. Kronyismo
 - d. Fixer
19. Paggawa ng illegal gamit ang kasalukuyang posisyon.
 - a. Bribery
 - b. Nepotismo
 - c. Kronyismo
 - d. Public Bidding
20. Siya ay naging pangulo ng bansa na kung saan nilitis at hinatulan ng guilty ng Sandiganbayan noong 2007 sa kasong plunder, reclusion perpetua ang hatol sa kanya o pagkakakulong ng hanggang 40 taon.
 - a. Ferdinand Marcos
 - b. Joseph Estrada
 - c. Gloria Macapagal Arroyo
 - d. Corazon Aquino

VII. ASSIGNMENT

Instruction. Basahin at unawain ang tanong, Piliin ang letra ng tamang sago

1. Ang Public Bidding ay tawag sa nagbabayad ng malaking halaga ang isang kompanya upang makuha ang karapatan para sa isang pampublikong proyekto

Mga Napapanahong Isyung Lokal at Nasyonal

Korapsyon, Konsepto ng Bayani at Pabahay

- a. Tama
 - b. Mali
2. Ang Fixer ay tawag sa mga taong nagpapasuhol kapalit ng serbisyo.
- a. Tama
 - b. Mali
3. Ang Kronyismo ay Itinatalaga sa posisyon ay ang kanyang kamag-anak kahit na hindi ito kwalipikado.
- a. Tama
 - b. Mali
4. Ang nepotismo ay mga taong itinatalaga sa posisyon/opisina ng Pangulo o ng sino mang mataas na posisyon ay ang kanyang malalapit na kaibigan
- a. Tama
 - b. Mali
5. Ang Bribery ay isinasagawa upang mapabilis o mapadali ang transaksyon mula sa normal nitong takbo.
- a. Tama
 - b. Mali

V. ANSWER KEY

ANALYSIS, APPLICATION, AND EXPLORATION	EVALUATION	ASSIGNMENT
1. Mali	1. D 2. B	1. A 2. A

2. Tama	3. C	3. B
3. Mali	4. A	4. B
4. Tama	5. C	5. A
5. Tama	6. D	
6. Tama	7. B	
7. Tama	8. C	
8. Mali	9. A	
9. Tama	10. C	
10. Tama	11. D	
	12. A	
	13. B	
	14. B	
	15. C	
	16. A	
	17. C	
	18. D	
	19. A	
	20. B	